

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 11. júla 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Boj proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách – Smernica 2011/7/EÚ – Článok 6 ods. 1 – Minimálna paušálna suma ako náhrada nákladov na vymáhanie – Ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré umožňuje zamietnuť žiadosti o zaplatenie tejto paušálnej sumy v prípade neznačného omeškania alebo nízkej výšky pohľadávky – Povinnosť výkladu v súlade s právom Únie“

Vo veci C-279/23,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Sąd Rejonowy Katowice – Zachód w Katowicach (Okresný súd Katowice-západ v Katoviciach, Poľsko) zo 7. marca 2023 a doručený Súdnemu dvoru 28. apríla 2023, ktorý súvisí s konaním:

Skarb Państwa - Dyrektor Okręgowego Urzędu Miar w K.

proti

Z. sp.j.,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predseda ôsmej komory N. Piçarra (spravodajca), sudcovia N. Jääskinen a M. Gavalec,

generálny advokát: A. Rantos,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Z. sp.j., v zastúpení: K. Pluta-Gabryś, radca prawny,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: G. Gattinara a M. Owsiany-Hornung, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: poľština.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 6 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (Ú. v. EÚ L 48, 2011, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Skarb Państwa (Štátna pokladnica, Poľsko), ktorú zastupuje Dyrektor Okręgowego Urzędu Miar w K. (riaditeľ Regionálneho metrologického úradu v K.) (ďalej len „metrologický úrad“), a Z. sp.j., spoločnosťou založenou podľa poľského práva, vo veci návrhu na priznanie paušálnej náhrady nákladov na vymáhanie, ktoré tento úrad vynaložil z dôvodu postupných oneskorených platieb spoločnosti Z týkajúcich sa služieb overovania meradiel poskytnutých uvedeným úradom.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 12, 17 a 19 smernice 2011/7 uvádzajú:

„(12) Oneskorená platba predstavuje porušenie zmluvy, ktoré sa v dôsledku nízkych alebo žiadnych účtovaných úrokov z omeškania a/alebo zdĺhavých konaní o náhradu škody vo väčšine členských štátov stáva finančne atraktívnym pre dlžníkov. Na odvrátenie tohto trendu a odradenie od oneskorených platieb je potrebná rázna zmena smerom ku kultúre včasných platieb vrátane toho, že vylúčenie práva na účtovanie úroku by sa malo vždy považovať za značne nevýhodnú zmluvnú podmienku alebo obchodnú praktiku. Takáto zmena by takisto mala zahŕňať zavedenie konkrétnych ustanovení o lehotách splatnosti a náhrade nákladov vzniknutých veriteľovi a okrem iného by tiež mala znamenať, že vylúčenie práva na náhradu nákladov na vymáhanie by sa malo považovať za značne nevýhodné, ak sa nepreukáže opak.

...

- (17) Platba dlžníka by sa mala na účely nároku na úrok z omeškania považovať za oneskorenú platbu vtedy, ak veriteľ nemá dlžnú sumu k dispozícii v deň splatnosti za predpokladu, že splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti.

...

- (19) S cieľom odradiť od oneskorených platieb je potrebné, aby veritelia dostali spravodlivú náhradu nákladov na vymáhanie, ktoré im vznikli v dôsledku oneskorenej platby. Náklady na vymáhanie by mali takisto zahŕňať náklady na vymáhanie administratívnych nákladov a náhradu za interné náklady, ktoré vznikli v dôsledku oneskorenej platby, pre ktoré by sa mala v tejto smernici stanoviť paušálna minimálna suma, ktorá sa môže kumulovať spolu

s úrokom z omeškania. Náhradou v podobe paušálnej sumy by sa mali obmedziť administratívne a interné náklady spojené s vymáhaním. Náhrada nákladov na vymáhanie by sa mala určiť bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne ustanovenia, na základe ktorých môže vnútroštátny súd priznať náhradu veriteľovi pre akúkoľvek ďalšiu škodu súvisiacu s oneskorenou platbou dlžníka.“

4 Článok 1 tejto smernice, nazvaný „Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti“, stanovuje:

„1. Cieľom tejto smernice je boj proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu a tým podporiť konkurencieschopnosť podnikov a najmä [malých a stredných podnikov (MSP)].

2. Táto smernica sa vzťahuje na všetky platby uskutočnené ako odplata za obchodné transakcie.

...“

5 Podľa článku 2 bodov 1 až 4 uvedenej smernice:

„Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „obchodné transakcie“ sú transakcie medzi podnikmi alebo medzi podnikmi a orgánmi verejnej moci, ktoré vedú k dodávke tovaru alebo k poskytnutiu služieb za odplatu;

2. „orgán verejnej moci“ je akýkoľvek verejný obstarávateľ, ako je vymedzený v článku 2 ods. 1 písm. a) smernice [Európskeho parlamentu a Rady] 2004/17/ES [z 31. marca 2004 o koordinácii postupov obstarávania subjektov pôsobiach v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb (Ú. v. EÚ L 134, 2004, s. 1; Mim. vyd. 06/007, s. 19)] a v článku 1 ods. 9 smernice [Európskeho parlamentu a Rady] 2004/18/ES [z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. EÚ L 134, 2004, s. 114; Mim. vyd. 06/007, s. 132)] bez ohľadu na predmet alebo hodnotu zmluvy;

3. „podnik“ je akákoľvek organizácia iná ako orgán verejnej moci, konajúca v rámci svojej nezávislej hospodárskej alebo odbornej činnosti, a to aj vtedy, ak je táto činnosť vykonávaná len jednou osobou;

4. „oneskorená platba“ je platba, ktorá neprebehne v rámci zmluvnej alebo zákonnej lehoty splatnosti a pri ktorej sú splnené podmienky stanovené v článku 3 ods. 1 alebo v článku 4 ods. 1“.

6 Článok 3 smernice 2011/7 s názvom „Transakcie medzi podnikmi“ znie:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby v obchodných transakciách medzi podnikmi mal veriteľ bez potreby upozornenia nárok na úrok z omeškania, ak sú splnené tieto podmienky:

a) veriteľ splnil svoje zmluvné a zákonné povinnosti a

b) veriteľ nedostal splatnú sumu včas, s výnimkou prípadu, keď dlžník nie je zodpovedný za omeškanie.

...“

- 7 Článok 4 tejto smernice s názvom „Transakcie medzi podnikmi a orgánmi verejnej moci“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby v obchodných transakciách, kde je dlžník orgánom verejnej moci, mal veriteľ po uplynutí lehoty stanovenej v odsekoch 3, 4 alebo 6 nárok na zákonný úrok z omeškania bez potreby upozornenia, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) veriteľ splnil svoje zmluvné a zákonné povinnosti a
- b) veriteľ nedostal splatnú sumu včas, s výnimkou prípadu, keď dlžník nie je zodpovedný za omeškanie.“

- 8 Článok 6 uvedenej smernice s názvom „Náhrada nákladov na vymáhanie“ stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sa úrok z omeškania stane splatným v rámci obchodných transakcií v súlade s článkom 3 alebo 4, bol veriteľ oprávnený získať od dlžníka minimálne paušálnu sumu vo výške 40 [eur].

2. Členské štáty zabezpečia, aby paušálna suma uvedená v odseku 1 bola splatná bez potreby upozornenia a bola náhradou za vlastné náklady veriteľa na vymáhanie.

...“

- 9 Článok 7 tejto smernice s názvom „Nekalé zmluvné podmienky a nekalé obchodné praktiky“ vo svojich odsekoch 1 až 3 stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby zmluvná podmienka alebo obchodná praktika týkajúca sa dátumu alebo lehoty splatnosti, sadzby úroku z omeškania alebo náhrady nákladov na vymáhanie bola buď nevymáhateľná, alebo mala za následok vznik nároku na náhradu škody, ak je značne nevýhodná pre veriteľa.

Pri určovaní, či je zmluvná podmienka alebo obchodná praktika značne nevýhodná pre veriteľa v zmysle prvého pododseku, sa zvažia všetky okolnosti prípadu vrátane:

- a) akéhokoľvek hrubého odchýlenia sa od dobrých obchodných zvyklostí v rozpore s dobrou vierou a poctivým obchodovaním;
- b) povahy tovaru alebo služby a
- c) toho, či dlžník má nejaký objektívny dôvod odchýliť sa od zákonnej sadzby úroku z omeškania, od lehoty splatnosti uvedenej v článku 3 ods. 5, článku 4 ods. 3 písm. a), článku 4 ods. 4 a článku 4 ods. 6 alebo od paušálnej sumy, ako je uvedená v článku 6 ods. 1.

2. Na účely odseku 1 sa zmluvná podmienka alebo obchodná praktika, ktorá vylučuje úrok z omeškania, považuje za značne nevýhodnú.

3. Na účel odseku 1 sa zmluvná podmienka alebo obchodná praktika, ktorá vylučuje náhradu nákladov na vymáhanie stanovenú v článku 6, považuje za značne nevýhodnú, ak sa nepreukáže opak.“

Poľské právo

Zákon o boji proti nadmerným omeškaniam v obchodných transakciách

- 10 Podľa článku 10 ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (zákon o boji proti nadmerným omeškaniam v obchodných transakciách) z 8. marca 2013 (Dz. U. z roku 2022, položka 893), ktorým sa do poľského právneho poriadku prebrala smernica 2011/7 a ktorý nadobudol účinnosť 28. apríla 2013:

„1. Veriteľovi odo dňa vzniku nároku na úroky uvedené v článku 7 ods. 1 alebo článku 8 ods. 1 prislúcha nárok požadovať od dlžníka aj bez vyzvania náhradu nákladov na vymáhanie pohľadávky vo výške:

- (1) 40 eur – ak hodnota peňažného plnenia nepresahuje 5 000 poľských zlotých (PLN) [(približne 1 155 eur)];

...

2. Okrem sumy uvedenej v odseku 1 je veriteľ oprávnený požadovať primeranú náhradu všetkých nákladov na vymáhanie presahujúcich túto sumu.“

Občiansky zákonník

- 11 Článok 5 ustawa – Kodeks cywilny (Občiansky zákonník) z 23. apríla 1964 (Dz. U. z roku 2022, položka 1360) (ďalej len „poľský občiansky zákonník“) stanovuje:

„Právo nemožno vykonávať v rozpore s jeho sociálno-ekonomickým účelom alebo so zásadami spoločenského spolunažívania. Takéto konanie alebo opomenutie zo strany oprávneného sa nepovažuje za výkon tohto práva a nie je chránené.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 12 Metrologický úrad poskytuje služby overovania meradiel, ktoré Z pravidelne využíva. Táto spoločnosť zaplatila za dané služby dvakrát s omeškáním. Prvá oneskorená platba uskutočnená 20 dní po lehote sa týkala sumy 246 PLN (približne 55 eur) a druhá uskutočnená s päťdňovým omeškáním sa týkala sumy 369 PLN (približne 80 eur).
- 13 Metrologický úrad teda podal na Sąd Rejonowy Katowice – Zachód w Katowicach (Okresný súd Katowice-západ v Katoviciach, Poľsko) – vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania – návrh na zaplatenie sumy 80 eur zvýšenej o úroky stanovené poľským právom, teda sumy zodpovedajúcej dvojnásobku náhrady nákladov na vymáhanie uvedenej v článku 10 ods. 1 bode 1 zákona o boji proti nadmerným omeškaniam v obchodných transakciách.

- 14 Vnútroštátny súd uvádza, že podľa ustálenej judikatúry poľských súdov sa žaloby o zaplatenie paušálnej sumy nákladov na vymáhanie zamietnu, ak je omeškanie dlžníka so zaplatením neznačné alebo keď je výška dlžnej pohľadávky veľmi nízka. Zdôrazňuje, že vec, ktorú prejednáva, ilustruje takúto prax, keďže v prípade spoločnosti Z nebolo nikdy rozhodnuté o povinnosti zaplatiť, hoci sa ocitla v omeškaní s platbou aspoň 39-krát.
- 15 Podľa vnútroštátneho súdu základom zamietnutia týchto žalôb je článok 5 poľského občianskeho zákonníka vykladaného v tom zmysle, že ak výška pohľadávky, ktorej splatenie je oneskorené, neprevyšuje ekvivalentnú hodnotu v poľských zlotých od 100 do 300 eur, alebo ak omeškanie so zaplatením pohľadávky nepresahuje dva až šesť týždňov, odškodnenie veriteľa sa považuje za odškodnenie „v rozpore so zásadami spoločenského spolunažívania“, čo je výraz, ktorý tento súd prirovnáva k výrazu „v rozpore s dobrými mravmi“.
- 16 Vnútroštátny súd sa pýta na zlučiteľnosť takéhoto výkladu s článkom 6 ods. 1 smernice 2011/7 v spojení s jej odôvodnením 12. Podľa tohto súdu skutočnosť, že poľské súdy uznali obyčaj spočívajúcu v tom, že platby nízkych súm zo strany dlžníkov sa uskutočňujú s omeškaním, ktorá zapríčiňuje, že veriteľ, ktorý nedodržiava takúto obyčaj a požaduje náhradu škody, sa považuje za osobu konajúcu v rozpore s týmito „zásadami spoločenského spolunažívania“, nemôže odôvodniť zavedenie vo vnútroštátnom práve výnimky z jasného, presného a bezpodmienečného pravidla stanoveného v tomto článku 6 ods. 1.
- 17 V tejto súvislosti Sąd Rejonowy Katowice – Zachód w Katowicach (Okresný súd Katowice-západ v Katoviciach) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 6 ods. 1 smernice 2011/7... vykladať tak, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej môže vnútroštátny súd zamietnuť žalobu o náhradu nákladov na vymáhanie pohľadávky uvedenej v tomto ustanovení, pretože oneskorenie dlžníka s platbou nebolo značné, alebo z dôvodu, že výška pohľadávky, s úhradou ktorých sa dlžník oneskoril, bola veľmi nízka?“

O prejudiciálnej otázke

- 18 Na úvod treba pripomenúť, že ak je – tak ako v prejednávanej veci – orgán verejnej moci v zmysle článku 2 bodu 2 smernice 2011/7 veriteľom peňažnej sumy vo vzťahu k podniku, vzťahy medzi týmito dvoma subjektmi nespádajú pod pojem „obchodná transakcia“ v zmysle tohto článku 2 bodu 1 tejto smernice, a teda sú vylúčené z jej pôsobnosti (rozsudok z 13. januára 2022, New Media Development & Hotel Services, C-327/20, EU:C:2022:23, bod 44).
- 19 Súdny dvor má však právomoc rozhodovať o návrhoch na začatie prejudiciálneho konania týkajúcich sa ustanovení práva Únie v situáciách, v ktorých sa skutkový stav veci samej nachádza mimo pôsobnosti práva Únie, ale v ktorých sa tieto ustanovenia stali podľa vnútroštátneho práva uplatniteľné z dôvodu odkazu stanoveného týmto právom na ich obsah (pozri v tomto zmysle rozsudky z 15. novembra 2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, bod 53, a z 30. januára 2020, I.G.I., C-394/18, EU:C:2020:56, bod 45).
- 20 V prejednávanej veci vnútroštátny súd uvádza, že poľské právo rozširuje právo na náhradu nákladov na vymáhanie na situácie, na ktoré sa nevzťahuje smernica 2011/7 a v ktorých je veriteľ sumy, ktorej platba sa oneskorila, orgánom verejnej moci a dlžníkom je podnik, a to tak, aby bola náhrada vyplatená úplne rovnakým spôsobom bez ohľadu na to, či je veriteľ podnikom alebo

orgánom verejnej moci. Za týchto podmienok sa požadovaný výklad v prejudiciálnom konaní zdá byť nevyhnutný na to, aby sa uplatniteľné ustanovenia práva Únie vykladali jednotne. Za týchto podmienok je teda potrebné odpovedať na otázku, ktorú položil vnútroštátny súd.

- 21 Svojou jedinou otázkou sa tento súd v podstate pýta, či sa má článok 6 ods. 1 smernice 2011/7 vykladať v tom zmysle, že bráni praxi vnútroštátnych súdov spočívajúcej v zamietnutí žalôb smerujúcich k získaniu minimálnej paušálnej sumy ako náhrady nákladov na vymáhanie, stanovenej v tomto ustanovení, z dôvodu, že omeškanie dlžníka s platbou je neznačné alebo výška pohľadávky, ktorej sa týka omeškanie dlžníka s platbou, je nízka.
- 22 V prvom rade článok 6 ods. 1 smernice 2011/7 ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby v prípade, že sa v rámci obchodných transakcií stane splatným úrok z omeškania, bol veriteľ oprávnený získať od dlžníka minimálne paušálnu sumu vo výške 40 eur ako náhradu nákladov na vymáhanie. Okrem toho odsek 2 tohto článku 6 ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby táto minimálna paušálna suma bola splatná automaticky, a to aj bez upozornenia dlžníka, a aby uvedená suma bola náhradou za vlastné náklady veriteľa na vymáhanie.
- 23 Pojem „oneskorená platba“, na základe ktorej vzniká veriteľovi voči dlžníkovi nielen nárok na úroky, ale aj nárok na minimálnu paušálnu sumu vo výške 40 eur podľa článku 6 ods. 1 smernice 2011/7, je vymedzený v článku 2 bode 4 tejto smernice ako akákoľvek platba, ktorá neprebehne v rámci zmluvnej alebo zákonnej lehoty splatnosti. Keďže sa táto smernica v súlade s jej článkom 1 ods. 2 vzťahuje na „všetky platby uskutočnené ako odplata za obchodné transakcie“, tento pojem „oneskorená platba“ je uplatniteľný na každú obchodnú transakciu posudzovanú jednotlivo [rozsudky z 20. októbra 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, bod 28, a z 1. decembra 2022, X (Dodávky zdravotníckeho vybavenia), C-419/21, EU:C:2022:948, bod 30].
- 24 V druhom rade v súlade s článkom 3 ods. 1 v spojení s článkom 6 ods. 1 smernice 2011/7, pokiaľ ide o obchodné transakcie medzi podnikmi, a v súlade s článkom 4 ods. 1 v spojení s článkom 6 ods. 1 tejto smernice, pokiaľ ide o transakcie medzi podnikmi a orgánmi verejnej moci, sa úroky z omeškania, ako aj paušálna suma 40 eur automaticky stávajú splatnými po uplynutí lehoty splatnosti stanovenej v článku 3 resp. v článku 4 uvedenej smernice. Odôvodnenie 17 tejto smernice v tejto súvislosti uvádza, že „platba dlžníka by sa mala na účely nároku na úrok z omeškania považovať za oneskorenú platbu vtedy, ak veriteľ nemá dlžnú sumu k dispozícii v deň splatnosti za predpokladu, že splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti“.
- 25 Nič v znení článku 3 ods. 1, článku 4 ods. 1 alebo článku 6 ods. 1 smernice 2011/7 nenasvedčuje tomu, že by minimálna paušálna suma stanovená v tomto poslednom uvedenom ustanovení nebola splatná v prípade neznačného omeškania platby alebo z dôvodu nízkej výšky dotknutej pohľadávky, za ktorej omeškanie je výlučne zodpovedný dlžník.
- 26 Z doslovného a kontextuálneho výkladu článku 6 ods. 1 smernice 2011/7 teda vyplýva, že minimálna paušálna suma 40 eur stanovená ako náhrada nákladov na vymáhanie je splatná veriteľovi, ktorý si splnil svoje povinnosti v súvislosti s každou platbou, ktorá nebola uskutočnená ku dňu splatnosti, ako kompenzácia za obchodnú transakciu bez ohľadu na výšku pohľadávky, ktorej sa týka oneskorená platba, alebo dĺžku tohto omeškania.
- 27 V treťom rade je tento výklad článku 6 smernice 2011/7 potvrdený účelom tejto smernice. Z článku 1 ods. 1 tejto smernice v spojení s odôvodneniami 12 a 19 uvedenej smernice totiž vyplýva, že jej účelom je nielen odradiť od oneskorených platieb tým, že sa zabráni tomu, aby boli omeškania v platbách pre dlžníka finančne atraktívne v dôsledku nízkych alebo žiadnych úrokov

z omeškania účtovaných v takejto situácii, ale aj dosiahnuť účinnú ochranu veriteľa pred takýmito omeškami. Toto odôvodnenie 19 spresňuje, že náklady na vymáhanie by jednak mali zahŕňať aj návratnosť administratívnych nákladov a náhradu za interné náklady, ktoré vznikli v dôsledku oneskorenej platby, a jednak že náhradou v podobe paušálnej sumy by sa mali obmedziť administratívne a interné náklady spojené s vymáhaním [pozri v tomto zmysle rozsudky z 20. októbra 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, body 35 a 36, a z 1. decembra 2022, X (Dodávky zdravotníckeho vybavenia), C-419/21, EU:C:2022:948, bod 36].

- 28 Z tohto hľadiska ani nízka suma dlžnej pohľadávky, ani neznačná povaha omeškania nemôže odôvodniť oslobodenie dlžníka od zaplatenia minimálnej paušálnej sumy dlžnej z dôvodu náhrady nákladov na vymáhanie za každé omeškanie s platbou, za ktoré je výlučne zodpovedný. Toto zníženie by viedlo k tomu, že článok 6 smernice 2011/7, ktorého cieľom je – ako bolo zdôraznené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku – nielen odradiť od týchto oneskorených platieb, ale týmito sumami tiež poskytnúť náhradu „za vlastné náklady veriteľa na vymáhanie“, by bol zbavený potrebného účinku, keďže tieto náklady sa zvyšujú v pomere k počtu platieb a súm, ktoré dlžník neuhradí načas. Za týchto podmienok sa nemožno domnievať, že tento dlžník má „nejaký objektívny dôvod“ v zmysle článku 7 ods. 1 druhého pododseku písm. c) tejto smernice na odchýlenie sa od zaplatenia paušálnej sumy uvedenej v článku 6 ods. 1 uvedenej smernice, keďže článok 7 ods. 3 spresňuje, že na účel odseku 1 tohto článku sa „zmluvná podmienka alebo obchodná praktika, ktorá vylučuje náhradu nákladov na vymáhanie stanovenú v článku 6, považuje za značne nevýhodnú“ [pozri v tomto zmysle rozsudky z 20. októbra 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, bod 37, a z 1. decembra 2022, X (Dodávky zdravotníckeho vybavenia), C-419/21, EU:C:2022:948, bod 37].
- 29 Napokon v súvislosti s článkom 5 poľského občianskeho zákonníka uvádzaným vnútroštátnym súdom, podľa ktorého právo vykonávané v rozpore s jeho sociálno-ekonomickým účelom alebo so zásadami spoločenského spolunažívania nie je chránené, treba pripomenúť, že zásada výkladu vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie vyžaduje, aby vnútroštátne súdy dodržiavali najmä zákaz výkladu vnútroštátneho práva *contra legem* a urobili všetko, čo je v ich právomoci, s tým, že zohľadnia vnútroštátne právo ako celok a uplatnia výkladové metódy, ktoré toto právo uznáva, s cieľom zaručiť úplnú účinnosť predmetnej smernice a dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným touto smernicou (rozsudky z 24. januára 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, bod 27, a zo 4. mája 2023, ALD Automotive, C-78/22, EU:C:2023:379, bod 40).
- 30 Požiadavka konformného výkladu zahŕňa najmä povinnosť vnútroštátnych súdov zmeniť prípadne ustálenú judikatúru, pokiaľ táto vychádza z výkladu vnútroštátneho práva, ktorý je nezlučiteľný s cieľmi smernice. V dôsledku toho nemôže vnútroštátny súd platne zastávať názor, že vnútroštátne ustanovenie nemôže vykladať v súlade s právom Únie len z toho dôvodu, že sústavne vykladal toto ustanovenie v zmysle, ktorý nie je zlučiteľný s týmto právom (rozsudok zo 6. novembra 2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, bod 60).
- 31 V rozsahu, v akom článok 5 poľského občianskeho zákonníka nemožno vykladať v súlade s článkom 6 smernice 2011/7 spôsobom, akým je vyložený v bodoch 26 až 28 tohto rozsudku, a vzhľadom na požiadavky pripomenuté v predchádzajúcom bode, má vnútroštátny súd, ktorému prináleží v rámci svojej právomoci uplatňovať ustanovenia práva Únie, povinnosť zabezpečiť ich plný účinok, pričom v prípade potreby z vlastnej iniciatívy neuplatní akékoľvek odporujúce ustanovenie vnútroštátneho práva, ako je ustanovenie dotknuté vo veci samej, hoci aj časovo

následné, a to bez toho, aby musel požiadať alebo vyčkáť na jeho predchádzajúce zrušenie zákonodarnou cestou alebo akýmkoľvek iným ústavným postupom (rozsudok z 24. júna 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, bod 58 a citovaná judikatúra).

- 32 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 6 ods. 1 smernice 2011/7 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni praxi vnútroštátnych súdov spočívajúcej v zamietnutí žalôb smerujúcich k získaniu minimálnej paušálnej sumy ako náhrady nákladov na vymáhanie, stanovenej v tomto ustanovení, z dôvodu, že omeškanie dlžníka s platbou je neznačné alebo výška dlhu, ktorého sa týka omeškanie dlžníka s platbou, je nízka.

O trovách

- 33 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

Článok 6 bod 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni praxi vnútroštátnych súdov spočívajúcej v zamietnutí žalôb smerujúcich k získaniu minimálnej paušálnej sumy ako náhrady nákladov na vymáhanie, stanovenej v tomto ustanovení, z dôvodu, že omeškanie dlžníka s platbou je neznačné alebo výška dlhu, ktorého sa týka omeškanie dlžníka s platbou, je nízka.

Podpisy